

ริดสีดวงทวาร (Hemorrhoid)

คืออะไร ?

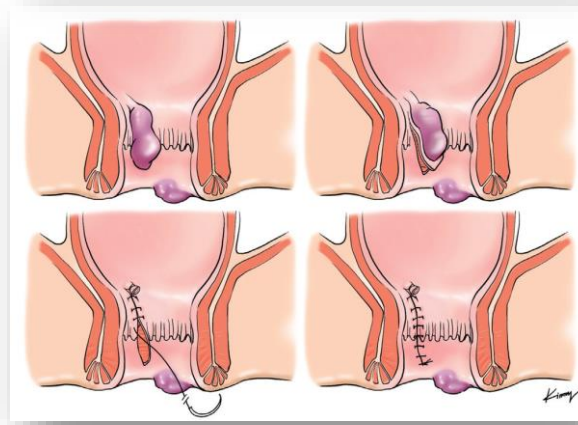
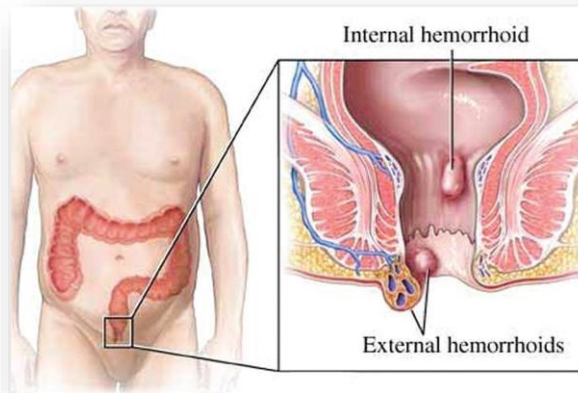
ทวารหนักถูกแบ่งครึ่งเป็น 2 ส่วน โดยเส้นรอบวงที่เรียกว่า **แนวประสาท (Dentate line)** ส่วนที่อยู่สูงกว่าแนวประสาท จะมีก้อนนูนออกมาโดยรอบ เรียกว่า **เบาะรอง (Cushion)** ซึ่งภายในมีกลุ่มเส้นเลือดและกล้ามเนื้อ

การเบ่งอุจจาระมากๆ ภาวะท้องผูก ท้องเสียบ่อย ๆ จะดันให้เบาะรองเคลื่อนลงมาเรื่อยๆ จนเลื่อนออกมานอกรูทวารหนัก เรียกว่า **ริดสีดวงทวารภายใน (Internal hemorrhoid)**

ส่วนที่อยู่ต่ำกว่าแนวประสาท เมื่อเบาะรองจากรูทวารหนักเลื่อนตัวลงมาเรื่อยๆ จนถึงปากทวารหนัก จะกลายเป็นก้อนนูน เรียกว่า **ริดสีดวงทวารภายนอก (External hemorrhoid)**

..อาการของริดสีดวงทวารหนัก..

- 1. เลือดสดๆ ออกมาตามหลังอุจจาระ
- 2. ก้อนยื่นออกมาจากทวารหนักขณะถ่ายอุจจาระ
- 3. ทวารหนักเป็ยกแฉะ คันรอบๆ ปากทวารหนัก
- 4. เจ็บปวดทวารหนักหรือคลำได้ก้อนที่ทวารหนัก

ภาพแสดงการผ่าตัดริดสีดวงทวารออกแล้วเย็บปิด

..ภาวะแทรกซ้อน..

- 1. เลือดออกจากหัวริดสีดวงทวาร
- 2. ริดสีดวงอักเสบ (strangulated hemorrhoid)
- 3. ห่อเลือดที่บริเวณปากทวาร (Thrombosed external haemorrhoids)

..การรักษา..

1. ระดับทั่วไป

- 1.1 เพิ่มอาหารที่มีเส้นใยมาก เช่น ผัก และผลไม้ และยาเพิ่มเส้นใย
- 1.2 ทำให้อุจจาระนิ่มโดย ดื่มน้ำให้มากขึ้น และอาจให้ยาระบายร่วมด้วยถ้ามีอาการท้องผูก
- 1.3 รักษาอาการและสาเหตุของท้องผูก ท้องเสีย หรืออาการที่ทำให้เบ่งบ่อยๆ เช่น ปัสสาวะลำบากจากต่อมลูกหมากโต
- 1.4 ยาระงับอาการ ยาเหล่านี้ควรใช้เมื่อมีอาการและไม่ควรใช้ติดต่อกันเป็นระยะเวลาานาน ยาที่ใช้ได้แก่ ยาสดทวารหนัก ยาฉีดงูทวารหนัก ยารับประทาน

2. การรักษาเฉพาะเจาะจง

2.1 การใช้ยางรัด (Rubber band ligation)

เพื่อรัดให้หัวริดสีดวงหลุดออกและพังผืดที่เกิดจากแผลจะรั้งริดสีดวงที่เหลือให้หดกลับเข้าไปในทวารหนัก ใช้ในกรณีหัวริดสีดวงที่ย้อย และมีขนาดเหมาะที่จะรัดได้ จะรัดครั้งละ 1- 3 ตำแหน่ง ใช้ได้เฉพาะริดสีดวงทวารภายในเท่านั้น

ริดสีดวงทวาร (Hemorrhoid)

การดูแลรักษาหลังผ่าตัด

1. ให้อาหารแก่ปวดตามความเหมาะสม
2. ให้อาหารเพิ่มใยจากอาหาร และยาระบายหล่อลื่น
3. ใช้น้ำล้างหลังถ่าย และอาจแช่น้ำอุ่น
4. ผู้ป่วยกลับบ้านได้ เมื่อไม่ปวดแผลมาก

ภาวะแทรกซ้อนหลังการรักษา

1. อาจมีเลือดออกได้ตั้งแต่หลังผ่าตัดจนถึงประมาณวันที่ 10 ปกติออกไม่มากและหยุดเอง
2. อาจมีน้ำเหลืองซึมที่ขอบทวาร 4 - 6 สัปดาห์ ในกรณีที่ไม่ได้เย็บปิดแผล
3. บริเวณปากทวารอาจบวมเป็นตุ่ม

การตรวจหลังผ่าตัด

ควรทำงานกว่าแผลจะหายและอาการปกติ

2.3 การรักษาอื่นๆ

เช่น การนวดยา, การจี้ริดสีดวงทวารด้วยอินฟราเรด, การจี้ริดสีดวงทวารด้วยเครื่องจี้ไฟฟ้า

ถ้ามีอาการดังต่อไปนี้ต้องรีบมาพบแพทย์

1. ถ่ายเป็นลิ่มเลือดปริมาณมากโดยไม่ค่อยมีอุจจาระออกมา
2. เจ็บแผลมาก มีไข้ ปวดตลอดเวลา มีน้ำเหลืองหรือหนองออกมาในปริมาณมาก
3. ไข้สูงไม่ทราบสาเหตุ

ภาวะแทรกซ้อนหลังการรักษาด้วยการรัด

1. ถ้ามีอาการเจ็บมาก ทานยาแล้วไม่ดีขึ้น ควรจะต้องเอายางที่รัดออก จะทำให้อาการดีขึ้น
2. มีอาการระคายเคือง หรือปวดถ่วงในทวารหนัก หลังการรัด อาการไม่รุนแรงมากนัก และกินเวลานานประมาณ 24 - 48 ชั่วโมง รักษาโดยให้อาหารรับประทาน
3. มีเลือดออกเมื่อหัวริดสีดวงหลุด เกิดขึ้น 3 - 7 วัน หลังการรัด มักออกไม่มาก และมักจะหยุดเองได้
4. หัวริดสีดวงอาจอักเสบ บวม เจ็บและข้อยอกออกมาได้

2.2 การผ่าตัดริดสีดวงทวาร (Hemorrhoidectomy)

เพื่อตัดหรือเย็บหรือผูกหัวริดสีดวงที่มีอาการ อาจเสริมด้วยการตกแต่งขอบทวาร เช่น ตัดติ่งหนังหรือขยายปากทวาร หรือตกแต่งแผลที่มีร่วมด้วย จะตัดออกไม่เกิน 3 ตำแหน่ง

การเตรียมการผ่าตัด

1. ให้อาหารเฉพาะและทำในโรงพยาบาล
2. เตรียมการตรวจทางห้องปฏิบัติการ
3. ให้อาหารระบาย และสวนทวารหนักก่อนการผ่าตัด

ด้วยความปรารถนาดี

หน่วยผ่าตัดวันเดียวกลับ (ODS)

โรงพยาบาลมหาราชนครศรีธรรมราช

โทรและ ID line 095-2738915

หรือ 075-340250-5 ต่อ 8710, 8512

SCAN ME